

Käräjäoikeus: Työriitalain rikkomisesta sakkoa, mutta ei vahingonkorvausta

D&I Alert
31.3.2016

» Employment, Benefits & Pensions

> KÄRÄJÄOIKEUS: TYÖRIITALAIN RIKKOMISESTA SAKKOA, MUTTA EI VAHINGONKORVAUSTA

Helsingin kärjäoikeus tuomitsi 24.3.2016 työntekijäyhdistyksen puheenjohtajan sakkorangaistukseen työriitojen sovittelusta annetun lain (420/1962, "työriitalaki") edellyttämän ennakoilmoitusvelvollisuuden vastaisesti toteutetuista työnseisauksista.

Kärjäoikeus hylkäsi työnantajayhtiöiden korvausvaatimukset laittomien työnseisausten aiheuttamista vahingoista. Kärjäoikeuden mukaan työriitalain ennakoilmoitusvelvollisuuden vastaisesti toimeenpannulla työnseisauksella aiheutetusta vahingosta ei voi seurata vahingonkorvausvelvollisuutta. Tulkinta poikkeaa ennakkoratkaisun KKO 2014:71 perusteluista, joiden mukaan työnantajayhtiöillä on oikeus vaatia korvausta.

Jos tuomio jää pysyväksi, työriitalain vastaisesti toteutetusta työnseisauksesta voi seurata enintään sakko työnseisauksen toimeenpanosta vastuussa oleville henkilöille. Yhdessä ratkaisun [KKO 2016:14](#) kanssa tuomio korostaa, ettei työnantajayhtiöillä ole tehokkaita oikeussuojakeinoja laittomia lakkoja vastaan.

> MISTÄ ASIASSA OLI KYSE?

Työehtosopimuksen voimassaolon päätyttyä työntekijäyhdistyksen puheenjohtaja oli tehnyt työriitalain 7 §:n mukaisen ennakoilmoitukset tulevista työnseisauksista. Työntekijäyhdistys oli kuitenkin ryhtynyt laajamittaisiin ns. vauhdituslakkoihin ennen ilmoitettuja työnseisausten aloitusajankohtia.

Työnantajayhdistys ja työnseisausten kohteeksi joutuneet yhtiöt vaativat työntekijäyhdistyksen puheenjohtajalle työriitalaissa säädettyä sakkorangaistusta. Lisäksi osa yhtiöistä vaati työntekijäyhdistykseltä ja sen puheenjohtajalta korvausta työriitalain vastaisesti toimeenpantujen työnseisausten aiheuttamasta vahingosta.

Työntekijäyhdistyksen puheenjohtaja kiisti syytteen ja vastusti esitettyjä vaatimuksia vetoamalla siihen, että työriitalain rikkominen oli muodostunut hyväksyttäväksi maan tavaksi. Lisäksi työriitalain rangaistussäännös oli ollut pitkään soveltamatta ja jäänyt kuolleeksi kirjaimiksi. Työnantajayhtiöiden väitetiin myös provosoineen työriitalain ennakoilmoitusvelvollisuuden vastaiset lakot.

> MITEN KÄRÄJÄOIKEUS RATKAISI ASIAN?

Käräjäoikeus tuomitsi työntekijäyhdistyksen puheenjohtajalle 20 päiväsakon rangaistuksen. Työriitalain rikkominen ei ollut maan tapa eikä rangaistus-säännös ollut kuollut kirjain. Työnantajayhtiöiden ei ollut näytetty rekrytoi-neen ulkopuolista työvoimaa lakon ajaksi eikä ulkopuolisen työvoiman käyttö muutenkaan olisi oikeuttanut työriitalain rikkomista.

Ennakkoratkaisun KKO 2014:71 mukaisesti ainoastaan työnantajyhdistyksellä oli oikeus vaatia sakkorangaistusta työriitalain asettaman ennakoilmoitus-velvollisuuden rikkomisesta. Siten työnantajyhtiöiden rangaistusvaatimuk-set jätettiin tutkimatta.

Käräjäoikeus katsoi, että mikään korvausnormi ei soveltunut työriitalain rik-komisella aiheutetun vahingon korvaamiseen. Vahingonkorvauslaki soveltuu vahingon korvaamiseen, ellei muualla laissa säädetä toisin. Työriitalaissa ei ole vahingon korvaamista koskevaa säännöstä. Käräjäoikeuden mukaan va-hingonkorvauslakia ei silti tullut soveltaa, koska työriitalain esitöissä ei oteta kantaa asiaan ja oikeuskirjallisuudessa esitetyt kannanotot ovat ristiriitaisia. Li-säksi laittomasta lakosta määrättävä vahingonkorvausvastuu voisi käräjäoi-keuden mukaan merkittävällä tavalla rajoittaa perustuslain suojaamaan yh-distymisvapauteen kuuluvaa lakko-oikeutta.

Ennakkoratkaisun KKO 2014:71 mukaan työnantajyhtiöillä ei tarvinnut olla oikeutta vaatia työriitalain rikkomisesta sakkorangaistusta, koska yhtiöillä oli tehokkaana oikeussuojakeinona käytössä oikeus vaatia vahingonkorvausta. Käräjäoikeus kuitenkin katsoi, että KKO 2014:71 takasi ainoastaan oikeuden vaatia vahingonkorvausta, ei oikeutta saada vahingonkorvausta.

> MITÄ TUOMIO MERKITSEE?

Jos käräjäoikeuden tuomio jää pysyväksi, laittomien lakkojen toimeenpanos-ta ei aiheudu merkittäviä seuraamuksia työehtosopimuksen voimassaolon aikana (työehtosopimuslain mukainen hyvityssakko) eikä voimassaolon ulko-puoella (rikosoikeudellinen sakkorangaistus). Yhdessä ennakkoratkaisun KKO 2016:14 kanssa tuomio korostaa sitä, että työnantajyhtiöillä ei ole nykyisen lainsäädännön puitteissa tehokkaita oikeussuojakeinoja reagoida laittomiin lakkoihin riippumatta siitä, onko lakot toteutettu sovittujen tai lakisääteisten menettelytapojen vastaisesti ja kuinka paljon vahinkoa lakot aiheuttavat.

Seppo Havia
Partner,
Head of Employment, Benefits & Pensions

seppo.havia@dittmar.fi
+358 50 432 9532
(09) 6817 0105

Toni Kalliokoski
Senior Attorney

toni.kalliokoski@dittmar.fi
+358 41 528 3008
(09) 6817 0119

Samuel Kääriäinen
Senior Associate

samuel,kaariainen@dittmar.fi
+358 44 346 5284
(09) 6817 0159

Dittmar & Indrenius on vuonna 1899 perustettu asianajotoimisto, joka tarjoaa näkemyksellisiä ja kokonaisvaltaisia neuvoja vaativille yritysasiakkaille. Keskitymme luomaan ylivoimaista lisäarvoa.

Haluamme olla asiakasyritystemme paras neuvonantajakumppani.

www.dittmar.fi

Dittmar & Indrenius, Pohjoisesplanadi 25 A, 00100 Helsinki

Puh.: +358 9 681 700

www.dittmar.fi